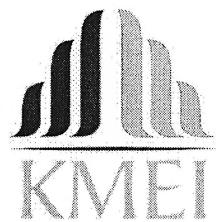

Támogatók:

9. KOLOZSVÁRI BIOLÓGUS NAPOK

Kivonatfüzet

**Kolozsvár
2008
április 25–26.**

A földikutyák (*Spalax spp.*) elterjedése Erdélyben – előzetes eredmények

Hegyeli Zsolt*

* „Milvus Csoport” Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Marosvásárhely, Crinului u. 22. sz.
azabolai@yahoo.com

A földikutyák (Rodentia: Spalacidae) Romániában a legritkább és legkevésbé kutatott emlősök közé tartoznak. Erdélyben, a Partiumban és a Bánságban a család két fajának (*Spalax leucodon*, *S. graecus*) vannak irodalmi jelzései, viszont ezek legnagyobb része régi, legalábbis több évtizedes. A fajok jelenlegi elterjedésének felmérése céljából 2006-2008-ban bejártuk a történelmi lelőhelyek egy részét, illetve más potenciális lelőhelyeket, és a jellegzetes túrásnyomokból következtettünk a földikutyák jelenlétére az egyes területeken. A 29 történelmi lelőhely (település) közül 15-öt jártunk be, és ezek közül 12 helyen találtunk földikutyák jelenlétét bizonyító nyomokat. Ezenkívül közel száz potenciális lelőhelyet (főként legelő vagy kaszáló) néztünk meg a Partiumban és a Bánságban (ürgefelmérések során), illetve az Erdélyi-medencében. 12 új helyen (12 település határában) találtunk földikutyára utaló nyomokat, ezek közül 2 a Partiumban, 1 a Bánságban, 9 pedig az Erdélyi Mezőségen található. A mezősségi populációk látszólag sokkal nagyobbak, mint az Erdélyi-medencén kívüliek, ami az élőhelyek feldarabolódásának csekély mértékével magyarázható. Közülük legnagyobbnak a nagyjából Kolozsvár – Fejér – Felsőzsuk – Apahida települések között élő állományt találtuk. Itt bizonyítottan nyugati földikutya (*S. leucodon*) él, viszont biztos információk hiányában a Mezőségen nem zárhatjuk ki a keleti földikutya (*S. graecus*) jelenlétét sem, mivel túrásnyomok alapján nem tudjuk a két fajt elkülöníteni. Erdélyben a földikutyák legtöbb populációja valószínűleg veszélyeztetett vagy sérülékeny, ezért is prioritás a még megmaradt állományok felfedezése és védelmi intézkedések kidolgozása a fajokra.

Distribution of Mole Rats (*Spalax spp.*) in Transylvania – Preliminary Results

Mole rats (Rodentia: Spalacidae) are among the most rare and least studied mammals in Romania. In the literature there is data on the presence of two species (*Spalax leucodon*, *S. graecus*) in Transylvania, the Partium and the Banat region, but most of the sightings are at least several decades old. In order to learn about the present-day distribution of *Spalax* species, between 2006 and 2008 we checked a part of the historical sites, as well as several other potential habitats, and we deduced the presence of mole rats from their characteristic diggings. From the 29 historical sites (localities) 15 were checked, and we found signs of mole rat presence in 12 localities. Beside this, we controlled almost one hundred potential habitats (mostly pastures and meadows) in the Partium and Banat regions (during souslik surveys), as well as in the Transylvanian Basin. We found signs of mole rat presence in a total of 12 new sites (localities), of which 2 were found in the Partium Region, 1 in the Banat and 9 in the Transylvanian Plains. The populations from the Transylvanian Plains are seemingly much larger than those outside the Transylvanian Basin, which can be explained by the smaller degree of habitat fragmentation. The population between Cluj – Feiurdeni – Jucu de Sus – Apahida localities was found to be the largest. It is proven that this is a population of the Lesser Mole Rat (*S. leucodon*), but in lack of precise data we cannot exclude the presence of the Balkan Mole Rat (*S. graecus*) in the Transylvanian Plains, due to the fact that we are not able to distinguish the diggings of the two species. Probably most mole rat populations from Transylvania are endangered or vulnerable, and so it is a priority to locate the remaining populations and to work out conservation measures for these species.